

Umit Besen ile Roportaj (Kirikplaklar)

Umit Besen taverna muzigi yapmiyor. Taverna diye de bir sey yok zaten. Taverna yunan kulturudur, yunan kulturunden gelmedir.

Umit Besen`i kisaca taniyalim. Nerede dogdunuz, hayatinizin ilk yillari nasil gecti ve muzige nasil basladiniz?

14 Ekim 1956 Osmaniye'de dogdum. 5 cocuklu ailenin en kucuk cocuguyum. Cocuklugum rahmetli dedemden dinledigim namelerle gecti. 6 yasimda ilkokula basladigim yillarda tavan arasinda buldugum amcamin kirik melodikasini ufler, bir seyler calmaya calisirdim. Babam bunu gordu ve bana yeni bir melodika aldi. Sonrada Umit kucuk yasta nefesin yoruluyor artik melodika calmak yok diyerek, bana kucuk bir akordeon aldi. Ve her sey akordeonla basladi.

* Sizi keşfeden unlu golcu Metin Oktay olmus. Sizi izlemeye geldiği geceyi ve oradaki konuşmaları hatırlıyor musunuz? Bize o geceden neler anlatırsınız?

Evet, ben bir ortamda piyano calip, sarki soylerken; rahmetli Metin Oktay (Galatasarayli) beni dinleyip, Tarabya'daki arkadasi rahmetli Hanifi Koc`a demis ki 'Umit diye bir cocuk dinledim Adana`da onu mutlaka bul getir, senin belini bu cocuk dogrultur' demis. Karsilikli gorusmelerden sonra bana teklif gelir.

* Adana`dan Istanbul`a gelip calismaya basladiginizda neler yasadiniz? Bir anda buyuk bir sehire gelmek sizi urkutmedi mi?

Sahne aldigim ilk gece insanlar dolu... Ben acaba begenilecek miyim, yoksa begenmeyecekler mi, benim yaptigim muzik acaba burada ters gelir mi diye dusundum. Cunku Istanbul denildigi zaman hep hayalimde bati muzigi, yabanci sarkilar soylenen bir yer gibi geliyordu. Benim yaptigim daha cok Halk Muzigi mi, yoksa Arabesk mi kalir diye dusunuyordum. Iste benim bir kac yaptigim bestem vardi o zamanlar... 'Okul Yolunda' gibi... Lise yillarinda yapmis oldugum bir sarkiydi. Turk Sanat Muzigi piyanoda bati sazi olarak bilinir ya, 'Acaba nasil karsilanir ben soyleyince' diye dusunuyordum... Iste Arabesk dedigimiz o secme damar sarkilar derken, bir baktim ki alkistan gecilmiyor ve cok heyecanli, gururlu bir sekilde sahneden indim ve o gunden sonra cok sure gecmeden plak teklifi aldım.

* İlk plaginiz Sikayetim Var. Plak yapma teklifi kimden geldi ve kimlerle calistiniz?

Bu tarzi ilk yapan Ferdi Ozbegen'di. Bu piyano ile yapılan muzik benimsenince plakcilar pesime dustu. Degerli besteci Selami Sahin, soz yazarı Ahmet Selcuk Ilkan ve Emre Plak - Huseyin Emre beni dinlemeye gelip, plak teklif ettiler.

* Bir doneme damgasini vuran Nikah Masasi parcasini nasil bestelediniz? Yasanmis bir oyku muydu bu? Bu parcanin bugunlere kadar sevilip geleceğini tahmin etmiş miydiniz?

Unutulmayan bir sarkim oldu, yillardir dillerde. Sanki bu sarkiyi eskiden biliyormus gibi hic durmadan yazdim. Kalemı aldım, hani bir yerde durup dusunursunuz surasinda su kelimeyi mi kullanayim diye ya, hayir oyle bir sey olmadı, direkt yazdim ve 20 dakikada bitirdim. 26 senedir de hala dillerde. Yasadigim, gecmisle ilgili seylerle baglantisi olabilir; o zamanlar 'Islak Mendil' filminin cekimleri yapiliyordu, o filmin sahnelerinden etkilenecek olabilir. Ama bu kadar sevilleceğini tahmin etmezdim. Enteresan seylerde var, mesela 8 - 9 yasindaki bir cocuk aldi annesinin elinden telefonu 'Umit amca Nikah Masasi'ni istiyorum' dedi. 8 - 9 yasindaki cocukla Nikah Masasi'ni bagdastirabilir misiniz hic alakasiz.

*Siz 80'li yıllara almış olduğunuz ödüllere de damganızı vurdunuz. Bu ödüllerden bahsedebilir misiniz?

Evet mesela 'Islak Mendil'... O zamanlar değerli müzik yazarı Hulusi Tunca'nın da yazdığı gibi, 'Ödül Kralı' yazmıştı bir yerde. Islak Mendil yılın plajı, Islak Mendil yılın şarkısı ve yılın sanatçısı diye.

* Bugüne kadar kaç tane albüm yaptınız ve bu albümler içerisinde en fazla satışı hangisi yakaladı, rakamı neydi?

30.albumum İyi Günde Kotu Günde ismiyle 'Atı Müzik'den çıktı. En çok satış yapan albüm 'Bayramın Olsun' (1982) albümü ve 2 milyonun üzerinde satış olduğunu biliyorum.

* Zamanında milyon satış yapan bir sanatçı olarak, simdilerde onbinlerin başarı sayıldığı bir dönemde değerlendirmenizi istesek, ne dersiniz?

Müzik sektörünün belini kiran korsan. Artık albüm almak yerine kişi giriyor internete, su mp3 diyor indiriyor, böyle olunca da albüm satışları da çok düşük oluyor. Hatta oyle ilginç şeyler oluyor ki. Çalıştığım mekana gelen bir kişi; 'Umit abi ya, bugün senin internetten mp3ünü indirdim' diyebiliyor. Sanki çok iyi bir şey yapmış ovunerek anlatıyor. Kendisi bunun farkında değil belli ki. Bende çok iyi yapmış diyorum ne diyeyim. Ben para kazanmaktan yana değilim albümlerden, albüm satışının yasal olarak yapılması ve gereken değerin benim üzerinde yoğunlaşmasından yanayım.

* Siz bir müzik tarzının ilk temsilcilerindensiniz. Yapmış olduğunuz müzige toplum 'Taverna' yakistirmesi yapsa da siz bu tabire karşısınız. Müziğinizi nasıl tanımlarsınız bize?

Yıllardır gelen bir yanlısı artık düzeltmek gerek diye düşünüyorum. 1989' lardan sonra ben 11.albumumu yaptıktan sonra, bu 'Tavernacı' ismi geldi. Umit Besen taverna müziği yapmıyor. Taverna diye de bir şey yok zaten. Taverna Yunan kültürüdür, Yunan kültüründen gelmez. Taverna'nın sözlük anlamı çalgılı meyhanedir demektir. Tavernacı da o meyhanenin sahibidir, bunu defalarca söylemiştim. Ama taverna denildiği zaman insanların eğlendiği, oynadığı zipladığı bir mekan akla gelir. Ama ben çalıştığım mekanlara mixeri götürüp de, stüdyo ortamı yaratıp o ortamı yansıtmak için bir albüm yapmadım ki. Ben taverna müziğini dışladığımı söylemiyorum, sadece onu yapmadığımı söylemek istiyorum. Ben taverna müziği yapıyorum dersem, Hayko'ya haksızlık olur. Hayko taverna müziği yapandır. Ben piyano çalıp şarkı söylüyorum diye, yani piyanonun üzerinde görülen her adam taverna müziği yapıyor anlamında değildir. Ben çalarım söylerim, stüdyoda da arkamda da müzisyen arkadaşlarım orkestra olur, kendi bestelerimi çok sevdiğim şarkıları icra edip, sevgili dinleyicilerime sunarım albüm olarak. Bu da duygusal şarkılardan, romantik şarkılardan oluşur biliyorsunuz; o yüzden 'Romantik Müzik' demek daha doğru olur.

* Tarzınızda müzik yapan isimleri değerlendirmenizi istesek neler söylersiniz? Mesela bir Ferdi Özbegen, bir Nejat Alp, bir Cengiz Kurtoglu, bir merhum Atilla Kaya...

Öncelikle Ferdi Özbegen'in hakkını yememek lazım. Onun plajı çıkınca bana teklif geldi. Bakıldı ki bu tur tuttu. Demek ki hepimiz bizden bir öncekine çok şeyler borçluyuz. Ferdi Özbegen olmasaydı bana teklif gelmezdi. Ben tutulmasaydım Cengiz Kurtoglu'na teklif gelmezdi. Arif Susam'a teklif gelmezdi.

* Sinema filmlerinde de rol aldiniz. Kac film cektiniz ve kimlerle oynadiniz?

14 adet sinema filmi cektim. Munir Ozkul, Canan Perver, rahmetli Neriman Koksall, rahmetli Yildirim Gencer, Yalcin Avsar, Banu Alkan, Bulent Kayabas, Serpil Cakmakli gibi isimlerle oynadim. Hasilat rekorlari kirdi Islak Mendil. Ama oradan da cok alacagim kaldi. Iyi projeler de gelmeyince sinemayi biraktim.

* Uzun yillar birlikte calistiginiz Huseyin Emre`ye bir kirginliginiz oldugunu ifade etmistiniz bir roportajinizda. Neden?

Bu konuda fazla konusmak istemiyorum artik... Insanlarin vefasizligi diyebilirim sadece, baska bir sey demek istemiyorum.

* Umit Besen profesyonel muzik hayatina baslamadan once kimleri dinlerdi, kimlerin hayraniydi?

O kadar cok begendigim ses var ki... Simdi gecmise dogru gidersek; kulagimda babamin caldigi plaklar bir Behiye Aksoy, rahmetli Zeki Muren, rahmetli Baris Manco ve Cem Karaca, Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur, Nese Karabocek, Ajda Pekkan, Nilufer, Muslum Gurses, Sezen Aksu.

* Muzikteki teknolojik gelismeleri nasil buluyorsunuz?

Mesela benim plaklarim hep canli kayittir. Biz saat 12`de girerdik studyoya, aksam 6`da her sey biterdi. Direkt sahne kaydi gibi; ben piyanoda sarki soylerken calarken, orkestrada en iyi elemanlardan olusarak tamamlanirdi. Simdi tabii teknoloji ilerledi, her sey artik bilgisayarla daha kolay hallediliyor. Yanlis olan seyi silip, baska yere oturtabiliyorlar ama; biz teknolojinin butun kolayligini albumde kullanmiyoruz, isimize yarayan bolumlerini aliyoruz, gerisini emekle.

*Cok satan, ama ayni zamanda cokta tartisilan I Love You parcanizla ilgili ne diyeceksiniz?

Aslinda bu sarkiyi ben isteyerek okumadim. Muzik firmamin istegi ile okudum. Cunku benim tarzim olan bir sarki degil, ben duygusal muzigin yorumcusuyum, hatta 'I love you' kisimlarini da ben okumadim, vokaller okudu. Sadece Turkce bolumlerini bana uyan kisimlarini ben okudum. O zamandan bu zamana kadar unutulmayan bir sarki oldu.

* Gunumuz sanatcilarindan kimleri dinlersiniz, kimleri begenirsiniz ve kimleri gelecekte kalici olarak gorursunuz?

Cok politik gibi olmasin ama; muzige gonul veren, bu isle ugrasan, emek sarf eden herkese ayri bir sevgim saygim var. Cunku herkes bir seyler yapmaya ugrasiyor. Onemli olan insanlara dogru seyler verebilmek. Mesela Askin Nur Yengi, Funda Arar, Tarkan. Caz dinlerim, Sanat Muzigi ve Bati Muzigi de dinlerim.

* Son olarak soylemek istediklerinizi alalim.

Cok tesekkur ediyorum. Beni bugunlere kadar getiren degerli dinleyicilerime, sevenlerime saygi ve sevgilerimi sunuyorum. Bu arada resmi sitem olan 'www.umbesen.org' a sevenlerimi bekliyorum.

